

NEXT NATURE

JAAAR

VERSLAG

2023

DE NATUUR VERANDERT MET ONS MEE

INHOUD

VOORWOORD	05
INLEIDING	07
ACTIVITEITEN	09
TENTOONSTELLINGEN	09
Spacefarming	
Mobiele exposities	
PROJECTEN	11
Swipe	
PUBLICATIES	15
EVENTS	17
NEXT NATURE ACADEMY	19
INHOUDELIJKE SAMENWERKINGEN	21
ORGANISATIE	27
Raad van Toezicht	
Programma adviesraad	
Bedrijfsvoering	
Reflectie op financiën	
Reflectie op Codes	
Cultural Governance	
Fair Practice	
Diversiteit en Inclusie	
EVENTS & MEDIA OVERZICHT	39

**PLUIZIGE PAPIKA GEMAAKT DOOR LUCAS ZARSOZO HUECK ISM MIDJOURNEY.
PROMPT: "A HAIRY YELLOW BELLPEPPER. THE BELLPEPPER HAS A FUR COATING MADE OUT
OF LONG WAVY HAIR."**

BEELD UIT NEXT NATURE MAGAZINE 2023

VOORWOORD

Het jaar 2023 was een jaar van buitengewone uitdagingen en kansen, waarin we onze missie om een harmonieuze co-existentie tussen biologie en technologie te bevorderen, verder hebben verkend en uitgebreid. Dit jaarverslag biedt een overzicht van onze belangrijkste prestaties en leerervaringen, en de wegen die we hebben bewandeld in onze voortdurende reis naar een toekomst waarin de natuur niet iets is dat ons scheidt, maar iets dat ons verenigt.

Aldus de door ChatGPT geschreven openingsalinea voor ons jaarverslag. Hoewel ik de rest vooralsnog liever zelf schrijf, was 2023 het jaar waarin kunstmatige intelligentie doorbrak. Leraren werden verbluft door hoogdravende essays van basisschoolleerlingen. Sinterklaasgedichten zijn niet meer wat ze geweest zijn. De prestaties van kunstmatige intelligenties zijn indrukwekkend, hoewel een oplettende lezer de nogal vlakke algemene toon in de openingsalinea zal zijn opgevallen. ChatGPT zoekt op basis van gigantische bergen trainingsdata steeds het statistisch meest waarschijnlijke volgende woord: een recept voor middelmatigheid. Met ChatGPT heeft iedereen plotsklaps toegang tot een assistent, die kan helpen dingen uit te zoeken en schrijven. Handig! En ook oppassen omdat je assistent grossiert in nietszeggende gemeenplaatsen en onmenselijke fouten maakt. Eigenlijk is ChatGPT een soort stagiair, die je werk uit handen neemt, maar ook nog veel moet leren en grove fouten maakt. Zorgvuldige begeleiding is noodzakelijk. Zoals bij iedere nieuwe technologie. Keer op keer ontstaan er nieuwe kansen én uitdagingen.

Next Nature verkent de impact van nieuwe technologie op ons leven en de planeet. Terugkijkend kan ik bijna niet geloven wat er in één jaar heeft plaatsgevonden. Ons 'ruimteschip' is door ruim 80.000 mensen bezocht, waarvan 54.837 betalende bezoekers. We hostten grootschalige events zoals de A.I. Summit, de Nationale Wetenschaps-

communicatiedag, De Klimaatvrije stad, Sterk Techniek Onderwijsdag, Innovatie en Landbouw conferentie en zelfs een verkiezingsdebat met landelijke lijsttrekkers. We ontvingen 4250 scholieren, herdrukten de Chinese vertaling van het Next Nature boek, maakten nieuwe publicaties over de Phone Age, Toekomstdromen en Space Farming, onze glimmende nieuwe expo over de toekomst van voedsel.

Er waren ook tegenslagen. In de nacht van 26 juni zeilde een paneeltje uit de koepel naar beneden. Als een paneeltje 's nachts valt en er is niemand in de buurt om het te horen, maakt het dan geluid? Als je hem op je hoofd krijgt doet het zeker pijn. Opeens hangt je plafond vol met duizenden levensgevaarlijke projectielen. Veiligheid voorop. Sluiten dus. Midden in de zomervakantie. Crisisoverleg. Dan leer je elkaar kennen. En dat bevalt. Het meest trots ben ik op de wijze waarop onze snel groeiende groep medewerkers en vrijwilligers zich afgelopen jaar als team heeft ontwikkeld. Mensen luisteren, spreken zich uit, kennen elkaars rollen steeds beter, vullen elkaar aan. Een feest om met dit team te mogen werken aan een leefbare toekomst. Als het mijn baan niet was, zou het mijn hobby zijn.

Terug naar ChatGPT: Namens het hele Next Nature team, dank ik u voor uw voortdurende steun en betrokkenheid. Uw passie, nieuwsgierigheid en inzet zijn de drijvende kracht achter alles wat we doen. Laten we samen blijven werken aan het realiseren van onze visie voor een betere toekomst."

Koert van Mensvoort
(met hulp van ChatGPT)
Directeur / Bestuurder

POSTER SPACEFARMING

INLEIDING

Next Nature Network is een future lab voor design & technologie. We onderzoeken de impact van de nieuwe technologie op onze levens. We bereiken en inspireren een groot en breed publiek, stimuleren debat en we verbinden disciplines rondom de thematiek.

Next Nature onderzoekt de kruisbestuiving tussen biologie en technologie

Ons onderzoek vertaalt zich in expo's, events, educatie en publicaties die mens, natuur en technologie in balans brengen. Want we moeten niet alleen de panda en ijsbeer redden, maar ook de mens. Virtuele werelden, geprint voedsel, levende steden en autonome robots. We worden zo omringd door technologie dat het onze 'next nature' wordt. Het klinkt abstract, maar is juist heel dichtbij; auto's rijden zichzelf, hartkleppen worden geprint, robots verzorgen ouderen. Hoe gaan we de factor menselijkheid niet uit het oog verliezen? Next Nature Network verbindt design en technologie rondom een urgente thematiek.

Hoe werken we?

Onze 'tone of voice' is open, hoopvol, inhoudelijk, prikkelend, toegankelijk en inclusief. We nodigen mensen op speelse wijze uit hun denkbeelden te bevragen, hun verbeelding te laten werken en hun perspectief te veranderen, zonder vooraf te zeggen wat ze moeten denken. We kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit. We verbinden disciplines in hoogwaardige, toegankelijke producties. Samen onderzoeken we hoe we kunnen dromen, bouwen en leven in de next nature. Het is onze potentie en ambitie uit te groeien tot een toekomstgerichte culturele instelling van internationale allure.

Wat doen we?

Via urgente thema's en toekomstscenario's geven we richting aan de koers van technologie op het Europese continent, waarbij we internationaal samenwerken, verbonden in design en technologie vanuit Eindhoven en Amsterdam. Ons onderzoek vertaalt zich in expo's, events, publicaties en educatieve programma's. Next Nature Network stimuleert debat en heeft een wereldwijde reputatie in het laagdrempelig tastbaar maken van onze mogelijke toekomst aan een groot publiek.

Onze doelstellingen

1. Een rijker begrip van de natuur delen. Verspreid bewustzijn en kennis over de veranderende relatie tussen mensen, natuur en technologie.
2. Evenwicht tussen biologie en technologie. Onderzoeken hoe technologie haar eigen natuurlijke dynamiek aanneemt. De verbindingen tussen de biosfeer en de technosfeer blootleggen en versterken.
3. Red de mensen. Zorg voor een leefbaar bestaan voor de mensen die na ons komen door een pad uit te stippelen voor de toekomst dat wenselijk is voor de mensheid en voor de planeet als geheel.

ACTIVITEITEN

TENTOONSTELLINGEN

SPACE FARMING

Op 24 september 2023 opende de tentoonstelling 'Space Farming: The Future of Food'. Deze tweede expo over de toekomst in het Evoluon focust op een voedselrevolutie.

Koert van Mensvoort: "We staan aan het begin van een nieuwe voedselrevolutie. De ideeën die we hier presenteren zijn slechts "het topje van de innovatie-ijsberg". "Het geeft mij vertrouwen dat de wereld in staat zal zijn om 10 miljard mensen in 2050 te voeden.." Meer informatie: <https://nextnature.net/projects/spacefarming>

TOEKOMSTIG VOEDSEL OP AARDE

Aardappelen van Mars, een algenshake als ontbijt en kweekvlees op je burger. Met het voedsel van de toekomst zal de mensheid in 2050 ruim 10 miljard mensen kunnen voeden met minimale schade aan onze planeet. Dit is haalbaar als we ons voedsel en de productie ervan nu op een originele en efficiënte manier benaderen.

Ervaar bijvoorbeeld de betoverende algenkoepel, een creatie van SPACE10. Deze vier meter hoge bioreactor toont de potentie van algen als duurzaam alternatief voor traditionele vleesproducten. Algen zijn rijk aan eiwitten, vitaminen en mineralen en kunnen snel in kleine ruimtes worden gekweekt.

We staan aan het begin van een nieuwe voedselrevolutie.

Het voedsel voor de toekomst verwijst naar het ontwikkelen van nieuwe soorten voedselbronnen. Het is duidelijk, de kranten staan vol met de problemen rondom de voedselproductie, de vervuiling, koeienziektes, stikstof, vogelgriep, dierenleed en meer.

Space Farming is een verkenning van de volgende stap in de menselijke evolutie die op dit moment aan de beginfase staat van een nieuwe voedselrevolutie. De tentoonstelling is geplaatst op de begane grond en in de kelder van het Evoluon waar de ruimtelandbouwer Wiegier Wamelink aardappelen heeft gepland op Marsgrond.

Space Farming; design fiction

De titel Space Farming is gebaseerd op de vraag, dat als de mens in de ruimte gaat leven, hoe verbouwen we dan ons voedsel? Wat kunnen wij daar vandaag op aarde al van leren? De metafoer van overleven in de ruimte past goed bij de huidige problemen die we hebben met de aarde. Om goed voor de planeet te zorgen moeten we alle mogelijke scenario's onderzoeken. Speculatieve projecten zijn bijna altijd simulaties of voorstellingen die zich in de toekomst afspelen en nog niet bestaan. Het zijn vaak demonstraties, kunstwerken en/of modellen van mogelijke producten of ideeën. Er zijn veel makers en ontwerpers die zich specifiek in deze arena begeven - en speculatief design gebruiken ter verbeelding van wat kan zijn. Hoewel het Space Farming onderzoek zijn grondslag kent in de wetenschap, laat de tentoonstelling vooral creatieve projecten zien die tot de verbeelding spreken en inspiratie zijn voor toepassingen bij het ontwikkelen van het voedsel voor de toekomst.

Met het voedsel van de toekomst zal de mensheid in 2050 ruim 10 miljard mensen kunnen voeden met minimale schade aan onze planeet.

BEELD UIT SPACEFARMING

De smartphone staat symbool voor een nieuwe fase in ons leven.

SWIPE EVENT IN NXT MUSEUM

Vormconcept: Geodesic Dome

De vormgeving is geïnspireerd op de Geodesic Dome van architect/designer Buckminster Fuller (1895-1983). Hij bedacht zijn ontwerp als inzending van het Amerikaanse paviljoen voor de Wereldtentoonstelling in Montreal (1967). Het gebouw, de Montreal Biosphere, is vandaag nog steeds open en dient als museum voor wetenschap, kunst, innovatie en in het bijzonder, het klimaat. Buckminster Fuller was tevens de bedenker van de term 'Spaceship Earth'. Hiermee beschreef hij onze planeet, hij zag alle mensen als passagiers op de ruimteschip aarde, net als de bemanning van een groot schip die moesten samenwerken om de planeet goed te laten functioneren. Space Farming is ontwikkeld als tentoonstelling in deze domes.

DUTCH DESIGN WEEK EXPO

Naar aanleiding van Space Farming heeft de 'farmers market' plaatsgevonden tijdens DDW met jonge talentvolle kunstenaars en ontwerpers die hun ontwerpen konden presenteren aan het brede publiek. Tevens is de in de jaren negentig door Philips Design ontwikkelde Microbial Kitchen gepresenteerd. Deze vision of the future van Philips is onverminderd relevant, hoewel inmiddels ook 'Retro Future'. Een mooie verbinding tussen de Space Farming en de Retro Future expo.

PROJECTEN

SWIPE

Next Nature viert de smartphone met het project SWIPE dat reflecteert op dit tijdperk waar inmiddels 7 miljard mensen op aarde mee leven. De smartphone belichaamt het gebied tussen mens en machine, het apparaat staat symbool voor een nieuwe fase in ons leven. Alleen hebben we weinig tijd om hierop te reflecteren omdat we er de hele dag mee bezig zijn. Tijd voor een pauze waar we stilstaan bij de razendsnelle ontwikkelingen in communicatietechnologie en wat die voor ons betekenen.

We hebben allemaal een mobiele telefoon en we voelen ons naakt en incompleet als we'm kwijt zijn of als we'm moeten afstaan. De telefoon is de spiegel van jouw leven, alles zit erin. Je vrienden, je afspraken, de informatie die jij leuk of belangrijk vindt. Je brengt meer tijd door met je telefoon dan met je familie. De telefoon lijkt een soort vriend, aan wie je alles toevertrouwd. Het is een prachtig apparaat en tegelijkertijd is het ding ook ons probleem.

SWIPE Smartphone movie app

Een speciaal voor de smartphone gemaakte film die debat entameert over smartphonegebruik. www.nextnature.net/projects/swipe
SWIPE is een film-app die je gratis kunt downloaden vanaf de website van Next Nature. Next Nature onderzoekt de kruisbestuiving tussen natuur en technologie. De smartphone bevindt zich precies op dat snijvlak. De film is geregisseerd door Mieke Gerritzen en ontwikkeld en uitgevoerd door het Next Nature Lab. De film bevat 15 bijzondere animaties die gemaakt zijn door ontwerp bureau Thonik.

SWIPE EVENT IN NXT MUSEUM

De film is gratis te downloaden en test de aandachtspanne van het publiek; als je je laat afleiden tijdens het kijken naar de film door een inkomend bericht en een telefoontje dan verlies je de film. Deze kun je dan terugkrijgen door 99 cent te betalen. Voor meer informatie en download: nextnature.net/swipe

SWIPE afkick game

Smombies, hoofden op pootjes, Screenagers, Dopamine-fixatie. Als we het hebben over jongeren en het gebruik van smartphones worden veel van dit soort termen gebruikt. Deze digitale inheemsers zijn de allereerste groep ooit die opgroeit met de technologie van de smartphone. Vele onderzoeken verder naar smartphonegebruik en het welzijn van jongeren blijkt dat, sinds de geboorte van de smartphone zo'n 16 jaar geleden, jongeren nu vaker depressief zijn, overprikkeld, minder sociaal en de neiging hebben in hun scherm te vluchten bij emoties om zich te verdoven, waarmee de cirkel weer rond is. Alle reden om vanuit de overheid in te grijpen en de smartphones uit de lokalen te weren en jongeren een paar uur per dag de kans te geven te leren en te leven zonder constante druk vanuit de technologie. Nu alle smartphones de lokalen uit zijn ontstaat de noodzakelijke afstand om jongeren te helpen kritisch te laten kijken naar de invloed van de smartphone op hun leven nu en in de toekomst. Met de analoge SWIPE afkick-game kunnen leerlingen met elkaar nadenken over de impact van de smartphone op hun leven nu en in de toekomst. Leerlingen ontdekken met de SWIPE afkick-game dat je een smartphone kan opvoeden, dat je invloed kan hebben op technologie en technologie invloed heeft op jou. Dat je lichaam en leven veranderen onderhevig aan technologie. Door middel van discussie, spel en ontwerp vragen ontwikkelen jongeren een kritische blik op de smartphone, denken ze na over de toekomst van de smartphone en over hun off- en online leven en leven na de smartphone.

SWIPE Event in NXT Museum

We hebben op 12 December een super cool event georganiseerd in NXT Museum Amsterdam. Het publiek zat letterlijk in het beeld. Koert van Mensvoort modereerde het event en kondigde de sprekers aan. De sprekers waren onder andere: Chloe Arkenbaut (meme-specialist), Henk Oosterling (filosoof zonder smartphone) en Geert Lovink (internet criticus). De aankleding van het event was uitzonderlijk met video's van smartphone reclames door de jaren heen en animaties. Het event was meer dan een symposium, het was eerder een beleving.

RING 1 EVLUON

PUBLICATIES

Next Nature Magazine

Bij de Space Farming tentoonstelling is een prachtig rijk geïllustreerd fysiek magazine uitgegeven dat enerzijds kan worden gezien als catalogus, maar ook de urgentie en actualiteit van het onderwerp Space Farming belicht met redactionele artikelen. Dit magazine is aan de leden van Next Nature toegezonden. Het magazine is ook fysiek verkocht via de Next Nature website en uiteraard in het Evluon.

Educatief boek Space Farming

Dit boek gaat over het verleden, vandaag en de toekomst van eten. Wat kunnen we leren van onze voorouders, hoe leefden zij op dit ruimteschip? Hoe denken kunstenaars en designers over de toekomst van eten? Waarom willen we afreizen naar de dorre en droge planeet Mars? En als we daar zijn, hoe eten we dan en wat hebben we verder nodig? Wat kunnen we leren van dat toekomstdenken over ons eigen ruimteschip? In dit boek ontdek je door weetjes en opdrachten hoe je goed voor ons ruimteschip kunt zorgen.

Quote uit Space Farming Samuel Levie:

“Het is natuurlijk superbelangrijk om goed voor de Aarde te zorgen. Dit boek laat zien dat er steeds meer slimme oplossingen worden ontwikkeld om ons eten duurzamer te maken. “En het smaakt dan gelijk ook veel lekkerder!” Samuel Levie - Worstemaker, chef en schrijver van kinderboekjes.

Quote uit Space Farming van Stine Jensen:

“Als je bewust gaat nadenken over eten - filosoferen over voedsel - ga je anders naar jezelf kijken.” Maar ook naar de wereld om je heen. Want wat je eet heeft ook te maken met hoe je naar de wereld kijkt. Eet je bijvoorbeeld wel of geen vlees? Vind je het spannend om nieuw voedsel uit te proberen zoals kweekvlees of vegan kaas waar we geen melk en dus geen koe voor nodig hebben? “Hoe bewust ben jij als het over eten gaat?” Stine Jensen - Filosoof en schrijver van filosofieboeken (voor kinderen)

The Phone Age

Een visuele publicatie over onze hedendaagse tijd waarin meer mensen toegang hebben tot een smartphone dan tot een toilet. De vorm is gebaseerd op het klassieke boek The Medium is The Massage van media theoret Marshall McLuhan.

Next Nature Boek (diverse herdrukken)

Deze wereldwijd verspreide publicatie die verkent hoe technologie onze natuurlijke toekomst is, werd herdrukt in het Nederlands, Italiaans en Chinees.

EVENTS

In 2023 heeft Next Nature het Evoluon verder ontwikkeld als hub voor publieke en zakelijke events. Tijdens de Dutch Design Week ontvingen we 8922 bezoekers en exposeerden met de Future Farmers Market de werken van o.a. Super Nostalgia, Circlearm, Guilty Flavours, Sensetopia, De Embassy of Food, The Lighthouse en de Microbial Home Probes.

Voor de zakelijke markt organiseerden we ruim 700 bijeenkomsten, waarmee we samen met de omzet van onze vaste kantoorhuurders een omzet van 3,2 mln EUR hebben gerealiseerd. Hiermee heeft de locatie een sterke band met het bedrijfsleven. Een greep uit de events die plaatsvonden in 2023:

- The New Horizon 2023 - De Nieuwjaarsreceptie van Brainport met 11 regionale partners - Met o.a. Brainport Development, High Tech Campus, TU/e, Fontys, Brainport Industry Campus en VNO-NCW
- Eindhovense Fabrikantenkring, maandelijkse lunchbijeenkomst met de CEO's van de grote maakbedrijven uit de Brainport regio.
- Het congres "Innovatie en landbouw", georganiseerd door de Provincie Noord-Brabant
- Het congres "Klimaatvrije stad", georganiseerd door de gemeente Eindhoven en Helmond
- Het congres "Intelligence in de toekomst", georganiseerd door de Politie
- Finaledag Arcadia 2023, de 15e editie van een landelijke techniek- en designwedstrijd onder middelbare scholieren.
- Event ANGE, Tasty Folk en Connect the Odds, een evenement met een avond vol mode, dans, muziek en kunst.
- EAEEIE, associatie congres mede georganiseerd door Fontys Hogescholen
- Verschillende Innovatie events, o.a. Van TNO, GroupM en ASML

Evoluon bracht ode aan Chriet Titulaer

Met het tv-programma 'Wondere wereld' uit de jaren tachtig over de toekomst en allerlei nieuwe media-innovaties verkreeg presentator en wetenschapsjournalist Chriet Titulaer een cultstatus. Het Eindhovense Evoluon hield op 12 april een mediacollege over de man. Thema's als de geschiedenis van de technologie en media-innovaties kwamen aan bod tijdens het negentig minuten durende college. Schrijver en natuurkundige Diederik Jekel nam de presentatie op zich. Hij daagde bezoekers uit om, aan de hand van fragmenten uit Titulaers beroemde televisieprogramma 'Wondere Wereld', na te denken over de impact van technologie op onze samenleving. Dit evenement was een samenwerking tussen Next Nature en Beeld en Geluid in Hilversum.

Chriet Titulaer

TASTE THE

FUTURE

NEXT NATURE ACADEMY

Next Nature Academy heeft in 2023 gewerkt aan de versteviging en uitbreiding van relaties in Eindhoven en de regio. Al in 2022 zijn diverse samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen uit de regio geconcretiseerd en gerealiseerd. Dat betekent dat we met bijna alle scholengemeenschappen in Eindhoven in contact zijn, van alle niveaus en schooltypes. We hebben dan ook vanuit het VO zo'n 2000 leerlingen mogen ontvangen voor RetroFuture workshops en rondleidingen. Daarnaast zijn er scholen die op eigen gelegenheid onze exposities bezoeken, dat zijn ook nog eens zo'n 500 leerlingen. In 2023 hebben ook steeds meer scholen van buiten de regio Eindhoven deelgenomen aan de schoolprogramma's in het Evoluon.

Hiernaast ontvingen wij verschillende groepen HBO en WO voor samenwerkingen en/of rondleidingen o.a. Fontys, Design Academy, IArts Maastricht, HVA, Avans, WUR en St. Joost Breda.

Tevens hebben we de samenwerking met Meneer Rick kunnen vormgeven, LO onderwijs en BSO (tevens ook kansarme kinderen). Dit programma staat in het teken van elkaar ontmoeten, en natuurlijk samen superleuke dingen doen; zoals sport, bewegen, koken, techniek, kunst, cultuur en nog veel meer! In 2023 hebben we hiervoor zo'n 1000 kinderen mogen ontvangen, met name gedurende vakanties.

Via onze Academy hebben we ook bijna 40 Keynotes mogen verzorgen zowel in ons hoofdkantoor, het Evoluon, als onderdeel van een van de vele zakelijke bijeenkomsten, maar ook in het buitenland, zoals bijvoorbeeld op het hoofdkantoor van Nike in Portland. Hierbij een greep uit de verschillende keynotes:

- EY Learning conference in Madrid
- AI Brainport Summit in het Evoluon
- Nike Creative Summit in Portland
- "Klimaatvrije Stad" in het Evoluon
- Capgemini Future Session in Utrecht

INHOUDELIJKE SAMENWERKINGEN

Next Nature werkt samen met organisaties en personen die iets kunnen dat we zelf niet kunnen. Samen ben je sterker op het gebied van ontwikkeling, onderzoek, educatie, tentoonstellingen, workshops, manifestaties, events, kinderprogramma, rondleidingen, food & beverage, D&I, communicatie, verduurzaming, netwerken en publicaties.

Afgelopen jaar werkten we o.a. Samen met Artis Planetary Health, Bureau Marineterrein, Colourful People, Convention Bureau Brainport Eindhoven, Dutch Design Foundation, Erasmus Universiteit, European Science Centers, European Space Agency, Future Museum Network, Gemeente Eindhoven, Holland Bio, Hogeschool van Amsterdam, KNAW, Meneer Rick, MU Hybrid Art House, NXT Museum, Stichting Toekomstbeeld der Techniek, TU Eindhoven, Vereniging Science Centers en de Wageningen Universiteit.

Al ruim tien jaar werken we op de Eindhoven-Amsterdam as, met kantoren in beide steden. Vanuit deze dynamiek presenteren we nomadisch in alle Nederlandse regio's, maar ook internationaal. Vrijwel al onze projecten komen als regio overstijgende samenwerking tot stand. De dynamiek hierbij is dat Eindhoven goed is in de technologie-component en Amsterdam de artistieke-component aanjaagt, waarbij vervolgens landelijk en wereldwijd wordt gepresenteerd. Voorbeelden van partnerschappen en verbindingen met organisaties uit het ecosysteem van Brainport Eindhoven en metropoolregio Amsterdam:

Samenwerkingen Eindhoven

MU: Samenwerking rondom Bio Art & Design Award

De jaarlijkse Bio Art & Design (BAD) Award heeft tot doel opkomende ontwerpers en kunstenaars te stimuleren zich te verdiepen in de wereld van biokunst en design, en nieuw multidisciplinair werk te produceren. Dit kan talloze terreinen omvatten - van duurzaamheid, voedsel en gezondheid, tot biotechnologie, tuinbouw en landbouw, van nieuwe materialen tot ethiek en van moleculen tot het universum en elke bio-entiteit daartussenin, natuurlijk en synthetisch. Next Nature draagt bij aan het prijzengeld en heeft zitting in de jury.

Meneer Rick - Voor, door en met elkaar!

Structurele samenwerking om gedurende schoolvakanties kinderen spelenderwijs o.a. met wetenschap in aanraking te brengen. Buiten de reguliere schooltijden, organiseert Meneer Rick ook evenementen en festiviteiten in het Evoluon. Denk hierbij aan kindervakantieweken en momenteel iedere schoolvakanties.

Dutch Design Foundation

Structureel overleg met directie en samenwerking in DDW events, een speciale tentoonstelling in het Evoluon tijdens de Dutch Design Week. Daarnaast maken we deel uit van de Dutch Design Awards door het voorzitterschap van de commissie Communicatie.

MICROBIAL HOME PROBES, PHILIPS, TIJDENS DDW

Embassy of Food

Ontwerp kan inzichtelijk maken hoe verschillende lijntjes in de lastig te ontrafelen voedselindustrie nu eigenlijk echt lopen. En wat onderlinge consequenties zijn als je in dat voedselsysteem iets verandert. “Die wereld is zo ongelofelijk complex dat we er maar een containerbegrip op hebben geplakt en het een voedselsysteem noemen”, aldus Barbara Vos. “Daarom is visual storyteller Rogier Klomp gevraagd om een visuele mapping te maken om dat systeem weer inzichtelijk te maken voor de Embassy of Food in het Evoluon. In die mapping wordt niet alleen het systematische stuk verbeeld, maar ook de emotionele waarden en de sociale en culturele context van voedsel. Barbara Vos was als researcher verbonden aan Space Farming en het project van de Embassy of Food.

TU Eindhoven

Studenten teams van de TU Eindhoven werken mee aan de ontwikkeling van interactie modellen voor de toekomstige semi-permanente tentoonstelling Enter Spaceship Earth in het Evoluon. Tevens bezochten alle 1800 nieuwe TU studenten tijdens hun introweek het Evoluon.

Glow / Blueprint

Lichtfestival Glow opende dit jaar met een door Blueprint verzorgd openingsfeest in de Next Nature Dome dat alle zintuigen prikkelde. Toekomstige samenwerkingen rondom het laten ‘opstijgen’ van het Evoluon worden verkend.

Samenwerkingen Amsterdam

Boekpresentatie in ARTIS/GROOTE MUSEUM.

Het boek Space Farming werd uitgereikt aan Bastiaan Koenders, hij geeft kookles aan kinderen. ‘Space Farming, de Toekomst van Eten’ gaat een beetje over het verleden en heden, maar vooral over de toekomst van eten. Wat kunnen we leren van onze voorouders, hoe leefden zij op dit ruimteschip? Wat kun je eten als er geen supermarkten meer zijn?

Weekend van de Wetenschap

Op het Marineterrein heeft Next Nature een programma verzorgd voor het weekend van de wetenschap. Met workshops over de toekomst van voedsel. Ook was de Ijskar aanwezig met kweekvleesijs.

Maakkracht in de Tolhuistuin Amsterdam Noord.

We zijn geraakt, geïnspireerd en verwonderd tijdens De Beweging van 9 juni in de Tolhuistuin dankzij de sprekers én dankzij alle aanwezigen. De middag stond in het teken van Maakkracht: de kracht om de wereld naar je hand te durven zetten, om iets in beweging te zetten zonder dat je precies weet wat de uitkomst is en hoe je vanuit jouw rol kunt bijdragen. Want in iedereen schuilt een maker! Arida Bandringa gaf er een lezing.

Plant FWD bijdrage

We verzorgden een keynote op de mainstage van het Amsterdam Theater tijdens PlantFWD, een tweedaagse conferentie die start- en scale-ups, investeerders, retailers,

FUTURE FAIR

voedsel professionals, beleidsmakers en andere veranderaars wereldwijd samenbrengt om te werken aan deze eiwittransitie en een plantaardige toekomst.

KEYNOTE _ KICK_OFF Arena Fieldlab | Amsterdam Zuid-Oost

Gemeente Amsterdam test samen met partners op een gecontroleerde en zorgvuldige manier verschillende initiatieven. Zonder bewoners, ondernemers en bezoekers te storen. En zonder privacy te schenden. Hierbij gebruikten we het Tada-manifest als uitgangspunt.

LOW FOOD FESTIVAL Move, Stadionplein Amsterdam-Zuid

Een weekend vol passie voor geweldig voedsel, duurzaamheid, en innovatie kwam hier bij elkaar. Next Nature verzorgde er een tentoonstelling met prachtige panelen fantasievol toekomstvoedsel gecreëerd in samenwerking met kunstmatige intelligentie. Plaatjes...

The Social Hub FESTIVAL EXPO/KEYNOTE Society 5.0 - HVA

De discussie over technologie en natuur werd hier gevoerd. "Op het festival stond de Bistro In Vitro van Next Nature Network, een foodtruck met een hypothetisch kweekvleesmenu. Daarmee werd een mogelijke oplossing geboden voor de schadelijke bio-industrie. Tegelijkertijd roept kweekvlees ook nieuwe ethische vragen op over het manipuleren van de natuur. Dat soort dilemma's werden onderzocht op het Society 5.0 Festival." Ruben Baart gaf de lezing over Space Farming.

Samenwerkingen Internationaal

Inhoudelijk groeien de verbindingen in de regio maar ook landelijk en internationaal. Zo worden regelmatig de tentoonstellingen van Next Nature in het buitenland geplaatst, worden er internationale keynote presentaties gegeven en is Next Nature Network lid van de stuurgroep van het internationale FORMS netwerk dat Museums of the Future en science centers aan elkaar verbindt en waaruit concrete samenwerkingen voortkomen die bijdragen aan de UN Sustainable Goals. Hierdoor en door het gerealiseerd hebben van een programma adviesraad waarin zowel regionale als (inter)nationale experts een plaats hebben en een internationaal netwerk van NNN Fellows waarmee we programma's ontwikkelen borgen we de inhoudelijke continuïteit.

FINANCIËLE PARTNERS

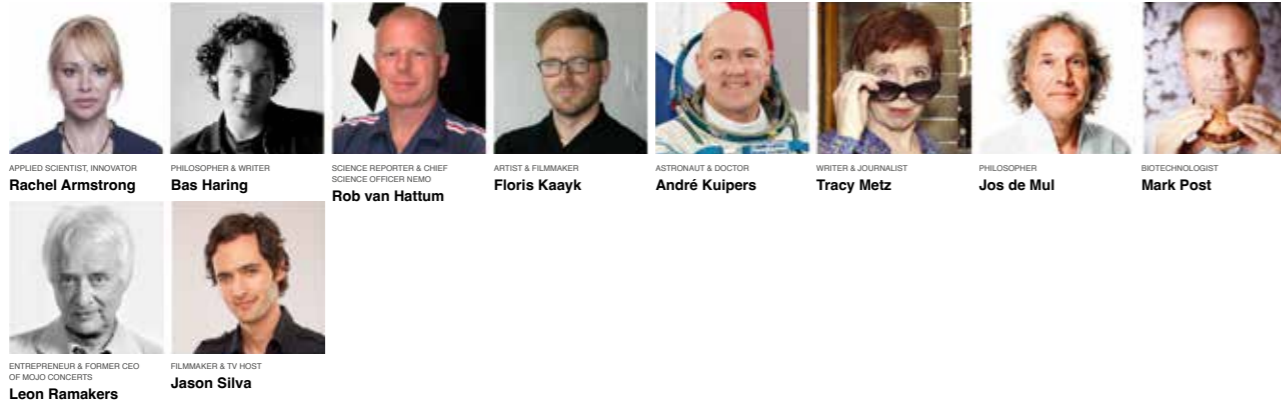
STRUCTUREEL:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Brainport
Gemeente Eindhoven,
Provincie Noord-Brabant
Amsterdams Fonds voor de Kunst

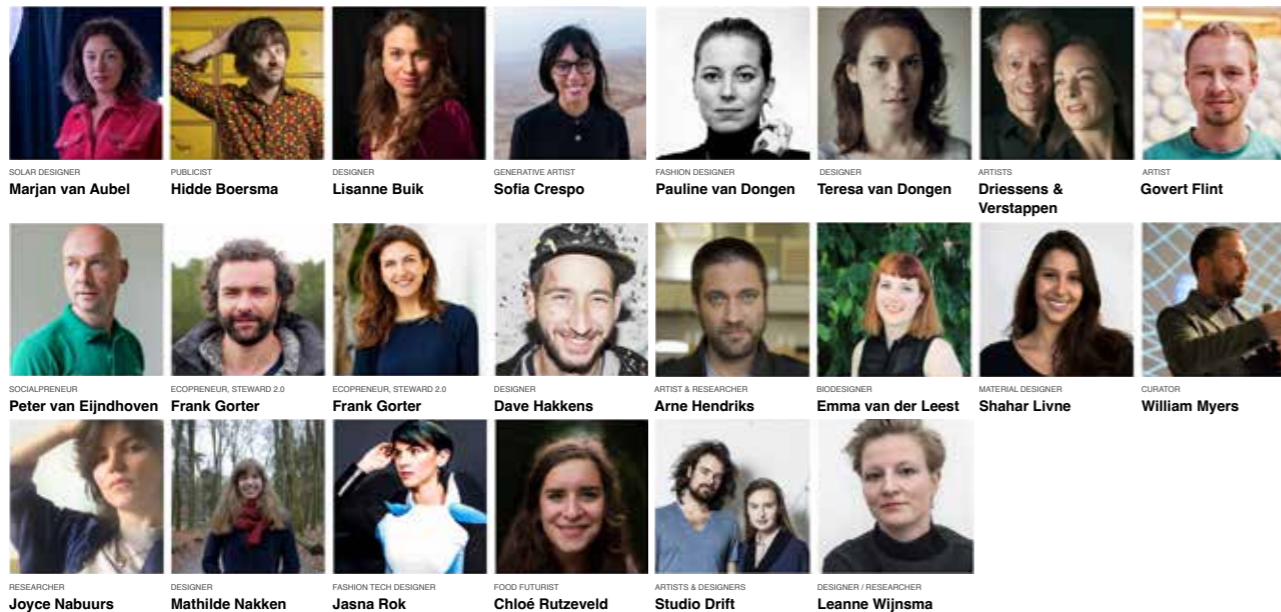
OP PROJECTBASIS:

Mondriaanfonds
Fonds 21
Prins Bernhard Cultuurfonds
BPD Cultuurfonds

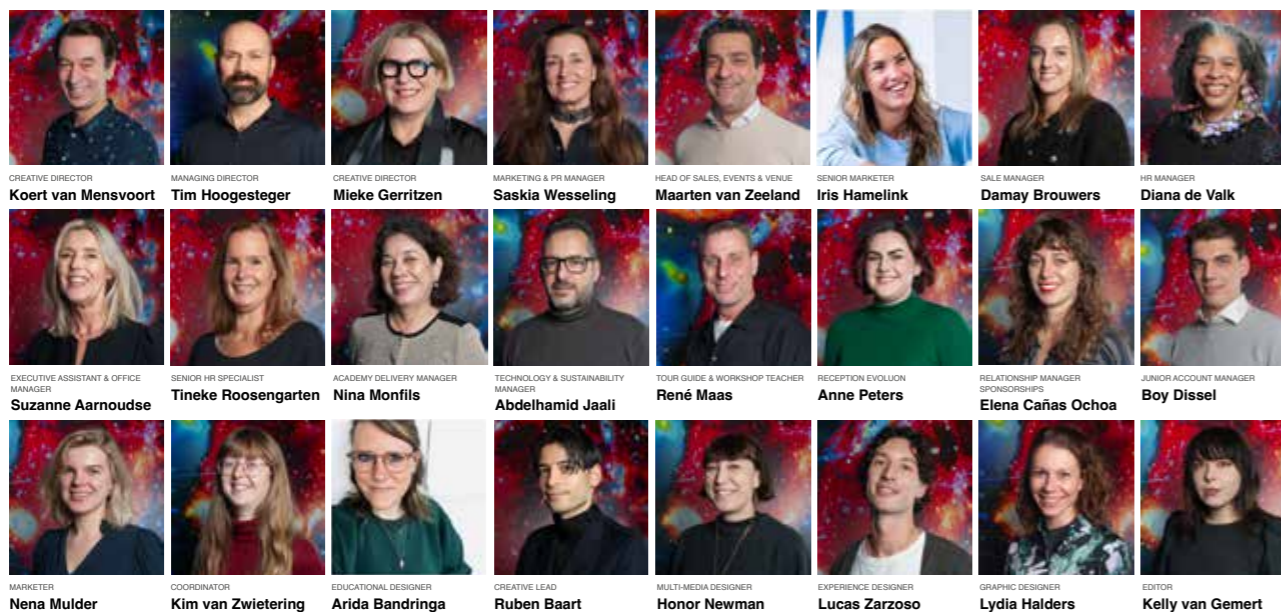
AMBASSADORS

FELLOWS

TEAM (meer op nextnature.net)

ORGANISATIE

RAAD VAN TOEZICHT

De huidige samenstelling is als volgt:

- **Chair: Baptiste Brayé** (Entrepreneur & researcher, founder of 'Stadssalon').
- **Bob Overbeeke** (Digital campaigner, for XS4ALL, Greenpeace and Oxfam Novib)
- **Anatal Perlin** (Directeur Innovatie Programma Slachtofferhulp Nederland)
- **Peter Notten**, (Bestuurder en onderwijs expert, tevens Voorzitter Maker Fair, RvT lid Ontdekkfabriek)
- **Marc Hendrikse** (Voormalig CEO NTS-Groep, boegbeeld topsector High Tech, Systemen en Materialen en voorzitter Fontys RvT)
- **José van der Plas** (Gebiedsontwikkelaar BPD Gebiedsontwikkeling Eindhoven)

PROGRAMMA ADVIESRAAD

De huidige samenstelling is als volgt:

- **Chair: Rob van Hattum** (Former Chief Science Officer Science museum NEMO / Science Director VPRO Public Television)
- **Lin-Lin Chen** (Dean of TU/e Faculty of Industrial Design and Editor-in-Chief of International Journal of Design)
- **Jos Stuyfzand** (Senior Experience Director at Philips Experience Design)
- **Martijn Paulen** (Director - Dutch Design Foundation)
- **Caroline Breunese** (Directeur Rijksmuseum Twenthe & De Museumfabriek)
- **Lex Hoefsloot** (Co-founder at Lightyear)
- **Verily Klaassen** (Hoofd Kunstzaken - Rabobank)
- **Lonneke Gordijn** (Founder- Studio Drift)

Deze leden vertegenwoordigen expertises uit diverse belangrijke pijlers: wetenschap, technologie en design, alsmede de borging in het Brainport ecosysteem.

BEDRIJFSVOERING

Stichting Next Nature Network is een non-profit en exploitant van het Rijksmonument Evoluon in Eindhoven. De financieringsmix van de stichting bestaat voor 47% uit publieke subsidies en middelen van private fondsen en 53% uit eigen inkomsten. De eigen inkomsten zijn in 2023 gestegen door de mix van zakelijke en publieksactiviteiten in het Evoluon: € 3.212.000 uit business-to-business opdrachten en € 517.000 uit de ticketverkoop van beide tentoonstellingen en de museumshop.

Next Nature is een stichting: derhalve komt de nettowinst uit de b2b-activiteiten toe aan de maatschappelijke missie. Daarnaast worden in de komende jaren zowel de inhoudelijke als de zakelijke verbindingen met de industrie en private fondsen verder uitgebreid. We streven naar een balans tussen subsidie, markt- en publieksinkomsten, omdat het onze maatschappelijke relevantie en financiële weerbaarheid via gespreide risico's vergroot.

In de ontwikkeling van kunstenaarsinitiatief in 2010 met € 70.000,- jaaromzet, via projectorganisatie met €700.000,- jaaromzet in 2019, tot een professionele instelling met ruim €7.000.000,- jaaromzet in 2023, wisselen groei en bestendiging zich af. Met de ingebruikname van de vaste publieke locatie namen onze publieksstromen, geldstromen en daarmee ook de risico's toe. Hier is proactief op gestuurd, door de besturing voorafgaand aan de groei stevig in te richten en te professionaliseren. Dit heeft mede vorm gekregen in onze organisatiestructuur, procesbeschrijvingen, periodieke risicoanalyses, veiligheidszorg (BHV/CHV) en automatisering. We hebben geïnvesteerd en blijven investeren in digitale systemen met als doel dat 1) de juiste sturingsinformatie beschikbaar is, 2) werkprocessen geoptimaliseerd worden en 3) interne communicatie te bevorderen. Na een flinke groeisprint bevindt de organisatie zich nu in een fase van consolidatie waarin we onze opgedane kennis en ervaring gebruiken om onze processen te optimaliseren. Mede hierdoor is ook de laatste groeisprong – ondanks hoge inflatie en energiekosten, en dankzij hogere ticketverkoop – voorspoedig verlopen.

Ons personeel vormt een afspiegeling van de maatschappij. Wij creëren een werkklimaat waarin diversiteit, inclusie en veiligheid samengaan met focus op inhoud en creativiteit. Ons personeel bestaat naast een groeiend aantal medewerkers in vaste dienst ook uit een groeiend aantal instromers vanuit reguliere opleidingen, alsmede speciaal onderwijs, participatiebedrijven en onze eigen vrijwilligerspool. We leiden mensen op, binden en boeien hen met een inspirerende werkomgeving. Een plaats voor verbinding tussen vakinhoudelijke creativiteit en de bredere maatschappelijke functie.

2023 stond in het teken van consolidatie van onze staf in dienst bij Next Nature. Deze is in aantallen nagenoeg gelijk gebleven, namelijk 43 personen. Het aantal vrijwilligers is door de enorme groei aan activiteiten in het Evoluon meer dan verdubbeld in een jaar naar het aantal van 67 in december 2023.

In het kader van professionalisering zijn inhoudelijke HR instrumenten ingezet om een veilige werkomgeving te creëren waar professionele groei en ontwikkeling worden gestimuleerd. Het afgelopen jaar hebben we de Growth Journey doorontwikkeld; deze bestond uit een 30 en 100 dagen review, een earth shot (6,18, 30 maanden, etc) en een moonshot gesprek (12,24,36 maanden etc).

Het gezamenlijk werken via digitale tools is verder geprofessionaliseerd wat bijdraagt aan de communicatie tussen medewerkers in zowel Amsterdam als Eindhoven. Onze focus op duurzame inzetbaarheid van medewerkers sluit aan bij onze duurzaamheidsvisie. Voor onze activiteiten waarin internationalisering en digitalisering onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en/of die plaats onafhankelijk worden verricht, voeren we eenzelfde duurzaamheidsbeleid. Wij toetsen periodiek de fysieke en mentale gezondheidsbeleving van onze medewerkers en voeren een preventiebeleid op basis hiervan. Verder vinden er 1 maal per kwartaal Team Events plaats waarin we projecten in de spotlight zetten, een engagementactiviteit inrichten en samen met elkaar gaan eten. Deze events dragen bij aan een betere samenwerking binnen ons team.

60.000 BEZOEKERS

REFLECTIE OP FINANCIËN

Stichting Next Nature sluit 2023 aan de batenkant af met een realisatie van 7,1 mln EUR, ten opzichte van 7,3 mln EUR in 2022. Conform ons beleid een financieringsmix van subsidie, markt- en publieksinkomsten te bewerkstelligen is een groei aan eigen inkomsten van 944.000 EUR en een daling van subsidies met ca 1,2 mln EUR ten opzichte van 2022 gerealiseerd.

Bovenstaand wordt grotendeels veroorzaakt door de groei in publieksinkomsten (van 261.000 EUR naar 517.000 EUR) en B2B inkomsten (van 2,5 mln naar 3,2 mln). De daling in subsidies wordt verklaard door de 1 mln middelen uit de incidentele Regio Deal die in 2022 gealloceerd zijn aan de met de heropening gekoppelde investeringen in het Evoluon en de Retro Future tentoonstelling.

Aan de lastenkant zien we een daling van 7,1 mln naar 6,7 mln ten opzichte van 2022. Deze lastenverlaging wordt veroorzaakt door ca. 480.000 EUR lagere beheerslasten.

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van 458.816 EUR, welke wij toevoegen aan onze reserves. Het eigen vermogen van de stichting bedraagt per einde jaar 1.120.948 EUR.

Toelichting op de reserves:

- Continuïteitsreserve: door de directie gevormd in lijn met het beleid een weerstandsreserve op te bouwen.
- Bestemmingsreserve Spaceship Earth: is door directie gevormd. De expositie Spaceship Earth wordt naar verwachting in 2025 geopend. In de begroting 2024 is onvoldoende financiële ruimte opgenomen om de verwachten kosten te kunnen absorberen.
- Egalisatiereserve Noord-Brabant: is in overleg met provincie Noord-Brabant gevormd om toekomstige kosten te compenseren.

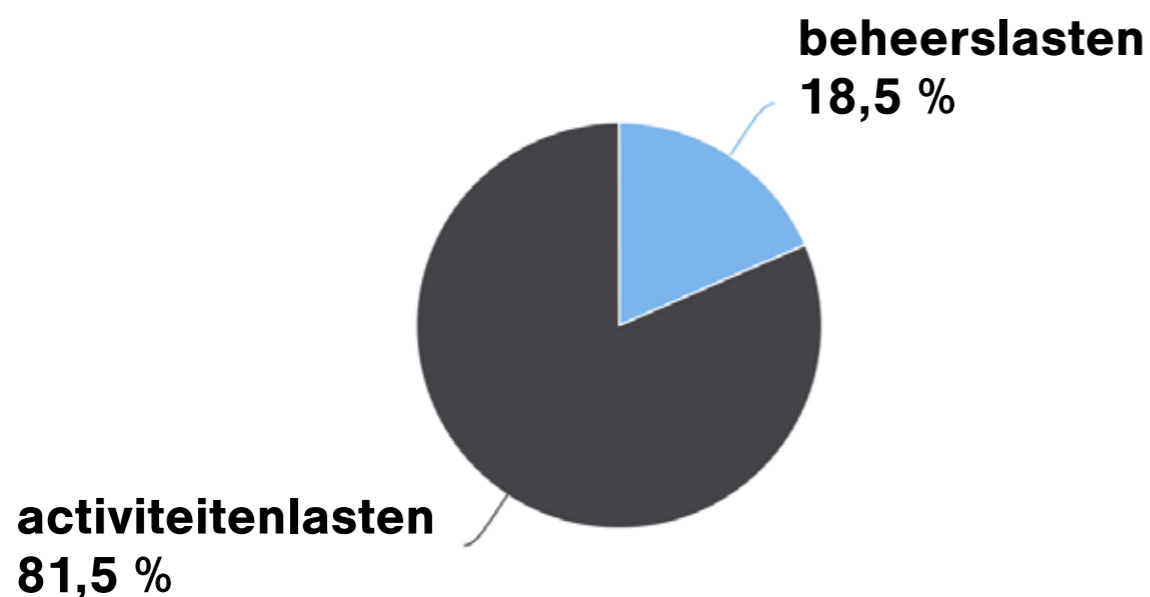
De control- en beheerfunctie zijn in 2023 verbeterd met de implementatie van softwarepakketten Befince (debiteurenbeheer) en Elvy (accordering, contract- en verplichtingenadministratie) welke gekoppeld zijn aan Exact Online. In 2024 voegen we hier de implementatie van Exact HR en de BI-Tool Looker aan toe.

Wet Normering Topinkomens

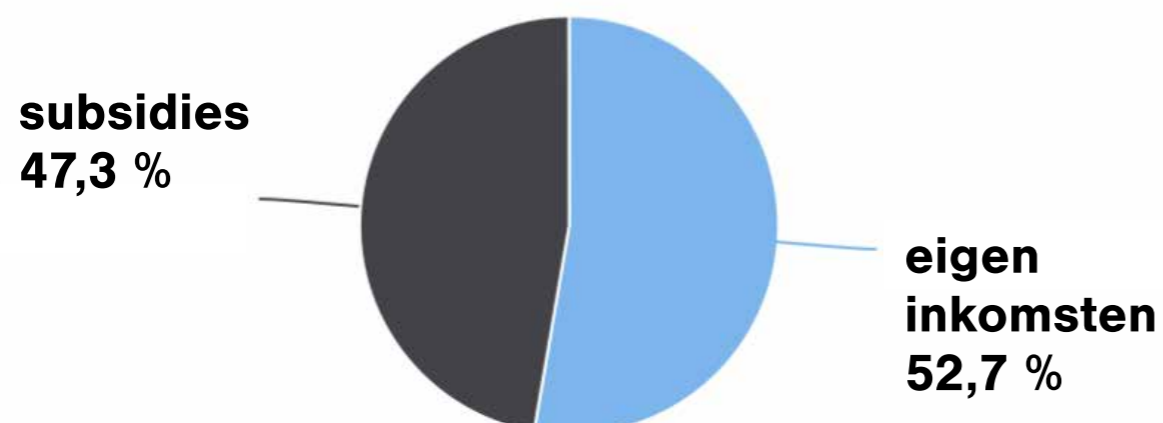
De bezoldiging van personeel, bestuurders en toezichthouders binnen Next Nature Network is afgestemd op een bijdrage aan de publieke zaak. De Wet normering topinkomens (WNT) heeft als doel het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. De WNT is van toepassing op organisaties die 4 jaar op rij minimaal 5 ton aan overheidssubsidies ontvangen. Voor NNN geldt dit pas vanaf 2024, maar vooruitlopend hierop is een salarishuis ingericht dat aan de wetgeving voldoet. De bezoldiging van de topfunctionaris is opgebouwd uit € 7.960,00 bruto maandsalaris, met een aanvullend variabel deel; een percentage van de met betaalde lezingen gerealiseerde omzet. Het totale bruto salaris in 2023 voor de topfunctionaris bedroeg €146.568 (voor

Lasten 2023

Baten 2023

loonheffing), ruimschoots onder de WNT-norm van € 223.000. Voor de leden van de raad van toezicht geldt een vergoedingsregeling van € 2.500 per lid per jaar en € 3.000 voor de voorzitter, eveneens ruim onder het individuele WNT-maximum.

REFLECTIE OP CODES

Cultural Governance

We werken met een bestuurder-raad van toezicht model, waarbij we de cultural governance code 100% volgen en onderschrijven. Dit two-tier bestuursmodel biedt een scheiding tussen bestuur en toezichthouders. Toezicht op de bestuurder vindt plaats door de Raad van Toezicht, die nu bestaat uit een voorzitter en vijf leden. De raad van toezicht is de werkgever van de bestuurder, en de bestuurder is de werkgever van de rest van de organisatie. De bestuurder heeft de dagelijkse leiding over het bedrijf. Directeur/bestuurder van de stichting is Koert van Mensvoort, tevens voorzitter van het managementteam. Het zevenkoppige managementteam komt wekelijks bijeen en stuurt de operatie aan. Er wordt gewerkt vanuit een productlijn-stafstructuur, waarbij de directeur/bestuurder de productlijn aanstuurt, bestaande uit het R&D lab, marketing & communicatie, sales & service, terwijl managing director Tim Hoogesteger de staf units aanstuurt, te weten financiën, HR, ICT, productie, techniek en duurzaam gebouwbeheer. Er wordt gestuurd op output gerichte domeinen. De domeinmanagers stellen een inhoudelijk en financieel jaarplan op. We bespreken de voortgang in periodieke monitor gesprekken en maken indien nodig afspraken over aanvullende acties. Domein Managers hebben duidelijk omschreven taken en bevoegdheden en zijn verantwoordelijk voor de operationele aansturing en coaching van de projectteams.

Binnen de organisatie evalueren we jaarlijks hoe we de Code toepassen en waar bijsturing nodig is. De toepassing van de Code wordt jaarlijks geagendeerd in de Raad van Toezicht vergaderingen en maakt deel uit van de jaarverslaggeving, die we publiceren op de website. Daarnaast werkt Next Nature met een Programma Adviesraad om ook de inhoudelijke kwaliteit van de activiteiten te waarborgen, in 2023 is de Adviesraad gegroeid en telt nu acht leden.

FAIR PRACTICE

Next Nature heeft er voor gekozen Fair Practice een speerpunt te maken in haar personeelsbeleid. Op de volgende manier geeft Next Nature vorm aan de kernwaarden van de Culturele Code:

Fair Pay/ Solidariteit

We hebben een functiehuis en bijhorende loontabel ingericht die gebaseerd is op de loontabellen volgens de CAO Kunst- en cultuureducatie en de Museum CAO. De salariering van onze vaste medewerkers baseren we hierop. De tarieven voor inhuurmedewerkers baseren we op het onderzoek van de SEO naar beloningen van ZZP'ers en de analyse van Bureau Lahaut die specifiek ingaat op de beloning van ZZP'ers in de kunst- en cultuursector. Opdrachten aan freelancers komen tot stand middels gebruikmaking van de rekentool van CAO-loon naar ZZP-tarieven van Platform ACCT en een dialoog gebaseerd op respect tussen, en ervaring van beide partijen. In 2023 is het functiehuis aangepast en de bijbehorende loontabel geïndexeerd. Met het betrekken van het Evoluon is er meer diversiteit in werkzaamheden ontstaan en is er

bewust een keus gemaakt om langdurige, duurzame arbeidsrelaties aan te gaan en meer medewerkers in loondienst te nemen om zo continuïteit voor zowel werknemer als werkgever te waarborgen.

Transparantie

Next Nature Network heeft een ANBI status en publiceert jaarlijks haar gegevens over de bedrijfsvoering. Next Nature meldt in de jaarverslagen hoe de organisatie de drie codes toepast. Next Nature Network werkt primair met opdrachtnemers die de Code naleven.

Duurzame inzetbaarheid

Er heerst een open cultuur binnen de organisatie waarbij de lijnen tussen medewerkers en directie kort zijn. We zijn erop gericht om het potentieel van onze medewerkers te stimuleren en creëren de voorwaarden om hen te begeleiden naar een wederzijds gewenst niveau. Dit doen we door als mogelijk allerlei vormen van training en ontwikkeling toe te passen en door evaluaties en meetings mensen in hun kracht te zetten. In 2023 hebben wij een preventiemedewerker aangesteld. Deze medewerker draagt mede bij aan levenslang leren en werken op maat voor onze medewerkers.

Diversiteit

Onze medewerkers hebben verschillende identiteiten als we kijken naar geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid en culturele achtergrond. De organisatie heeft een open en inclusief karakter en we hebben in 2023 de Code Diversiteit en Inclusie geïmplementeerd. We blijven de meerwaarde van verschillende perspectieven binnen onze organisatie promoten, koesteren en voeden zoals we vorig jaar reeds hebben ingezet.

Vertrouwen

Iedereen mag er vanuit gaan dat wij als organisatie de hoogste kwaliteitseisen als uitgangspunt nemen. We zijn transparant in onderhandelingen en gaan zorgvuldig om met het vermelden van credits, bronvermelding en rechten afdracht bij exploitatie van projecten. We hebben een hoge output van hoogwaardige projecten. Dit realiseren we met een team dat vanuit een intrinsieke verbondenheid met de missie van de organisatie handelt. Dit geeft energie, zin en waardering, maar het gevaar is dat de gemaakte uren niet in verhouding staan tot de financiële vergoeding. Fair Pay wordt gedurende 2023 gehanteerd voor alle medewerkers in dienst bij NN. In 2024 willen we bekendstaan als een instelling die voorbeeldstellend is voor de sector op het gebied van Fair Practice voor zowel de contractors als voor medewerkers in dienst voor wie dat al reeds geldt.

OMSCHRIJVING VAN DE 4 P'S IN RELATIE TOT DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Programma

We willen het debat over technologie in de samenleving met een zo groot en divers mogelijke groep voeren. Diversiteit is daardoor een intrinsieke factor in het maken van onze programma's. Een voorbeeld is het HUBOT project waar we zestien speculatieve beroepen van de toekomst tonen en waar de beroepen en de mensen die de beroepen uitbeelden geselecteerd zijn op diversiteit. In dit geval specifiek op culturele identiteit, beperking, geslacht en leeftijd. Onze teamleden hebben verschillende identiteiten en bij de ontwikkeling van een project geven zij input bij inhoudelijke keuzes. Daarnaast ont-

wikkelen we veel van onze nieuwe projecten met de NNN Fellows. Dit is een wisselende groep van 20 kunstenaars en makers met uiteenlopende identiteiten. We willen deze groep zo divers mogelijk laten blijven. Hiermee borgen we een rijke hoeveelheid aan verschillende artistieke en culturele perspectieven. In 2023 belichtten we met de Space Farming expositie een diversiteit aan verrassende ideeën, innovaties, afkomstig van wetenschappers, technologen, boeren, ontwerpers, filosofen, makers en kunstenaars.

Publiek

Next Nature zet zich in om een breed spectrum aan bezoekers, deelnemers, leden en volgers te inspireren na te denken over de impact van mogelijke toekomstige technologieën. We zijn er trots op dat we een verscheidenheid aan sectoren en doelgroepen bereiken, wat wordt versterkt door onze aanwezigheid op diverse locaties en het benutten van verschillende communicatiekanalen. Onze projecten zijn te vinden in musea, op festivals, binnen educatieve instellingen, op openbare pleinen en op laag-drempelige locaties, waardoor we een breed en gevarieerd publiek aanspreken. Door middel van directe interactie tijdens evenementen en door onze museale presentaties, die rijk zijn aan interactieve elementen, betrekken we ons publiek actief bij onze missie. De veelheid aan locaties waar onze activiteiten plaatsvinden, samen met de samenwerkingen met uiteenlopende partners, maakt het mogelijk om gesprekken te voeren met een brede vertegenwoordiging van de samenleving. Deze diversiteit aan bezoekers bereiken we door een mix van kanalen, waaronder media-aandacht, marketingcampagnes, educatieve programma's, lezingen, workshops voor bedrijven, en onze partnerships. Deze veelzijdige benadering verzekert dat we een uitgebreid en divers publiek bereiken en engageren.

Personeel

We stellen ons tot doel een mix van medewerkers samen te stellen:

- die een representatieve afspiegeling is van de samenleving;
- die de verschillen binnen het team viert en als waardevol beschouwt;
- die zich gerespecteerd voelt en veilig voelt om zichzelf te zijn.

We zijn een dynamische organisatie en zijn op het moment van schrijven gegroeid naar 43 vaste medewerkers, 67 vrijwilligers, gemiddeld 7 stagiairs en gemiddeld 3 freelancers. Wij zijn als team bovengemiddeld divers in culturele achtergrond, leeftijd, genderidentiteit, neuro divergentie en fysieke gesteldheid. Wij werken sinds begin januari 2023 samen met UWV Zuidoost-Brabant om mensen met een bepaalde afstand tot de arbeidsmarkt een zinvolle werkomgeving aan te kunnen bieden. Verdere stappen die we de komende jaren zetten, richten zich op nog bewuster om te gaan met onze wervings- en selectieprocedure en het periodiek blijven evalueren van onze gedragscode.

We bevorderen een veilige en inclusieve werksfeer op de volgende manieren:

- Vanuit de bovenste lagen van de organisatie wordt inclusiviteit breed uitgedragen en geagendeerd. De directie en het managementteam hebben een voorbeeldfunctie.
- We willen het inclusieve klimaat binnen onze groeiende organisatie behouden
- En hebben middels een onderzoek in 2023 onder onze medewerkers leerzame verschillen in kaart gebracht.
- Tenslotte hebben we middels een 'Open Door Policy' een meldpunt voor ongewenst gedrag ingericht. Dit meldpunt is ingericht op de werkvloer onder leiding van HR

en functioneert naast de bestaande externe vertrouwenspersoon. Er is in 2023 één klacht geregistreerd, behandeld en opgelost.

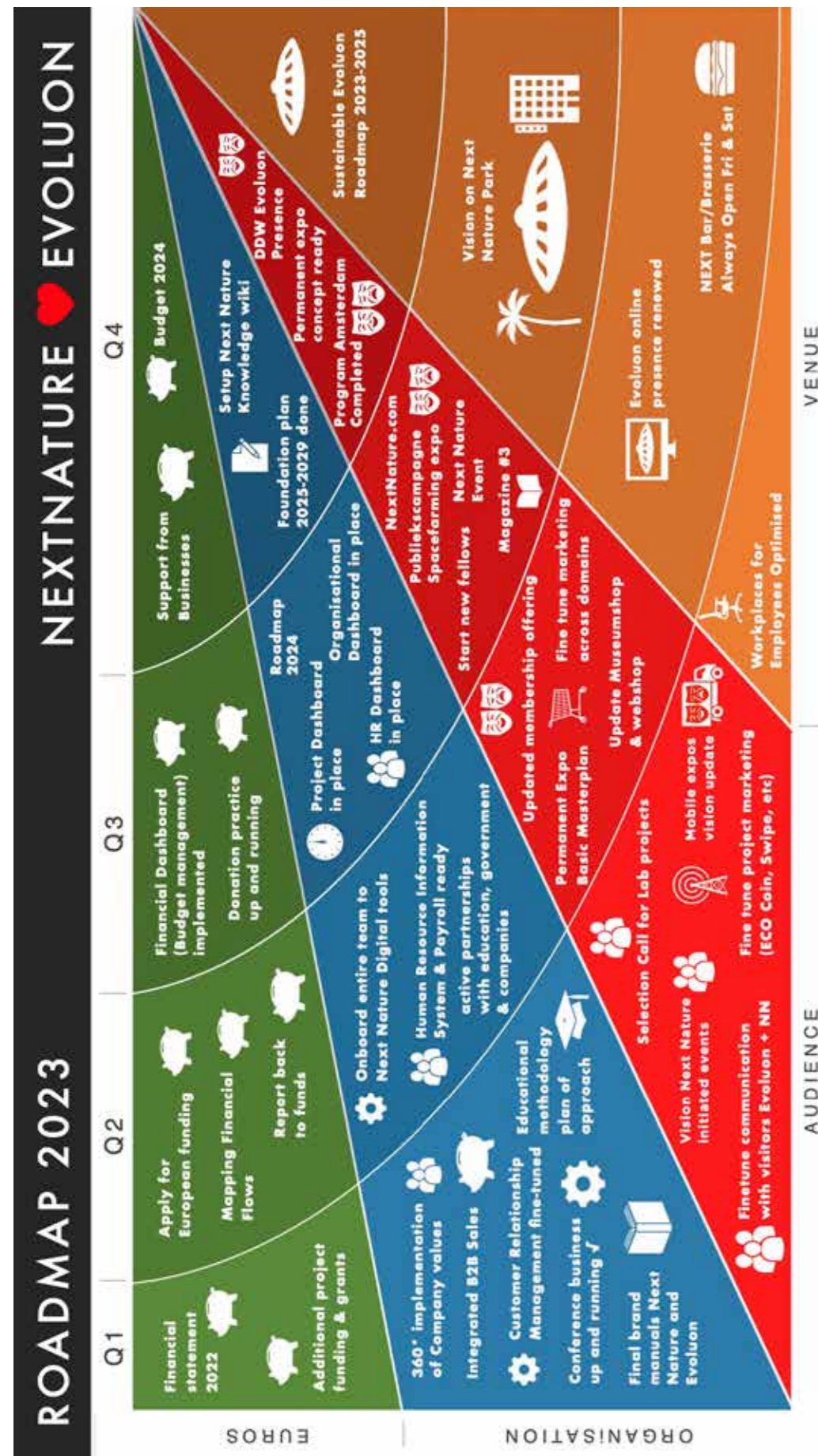
Partners (en externe experts)

- We stellen ons tot doel alleen partnerships aan te gaan met partijen die de Code naleven.
- We zullen samenwerken met externe experts om te meten hoe de organisatie zich ontwikkelt op het gebied van diversiteit en inclusie en om te leren van hun expertise op dit gebied.
- We hebben de wens partnerschappen aan te gaan met organisaties die opereren in gebieden waar onze nieuwe doelgroepen wonen, leren of werken.
- In 2023 hebben wij deze gestelde doelen in acht genomen bij het aangaan van nieuwe partnerships.

WERKPLEKKEN VOOR MEDEWERKERS EN PUBLIEK

ROADMAP 2023

62 EVENTS 52 X MEDIA EXPOSURE

EVENTS & MEDIA OVERZICHT

2023	event	Spacefarming en Retro Future exposities	Eindhoven	53000	Tentoonstelling	
230110	event	networking	The New Horizon - Brainport nieuwjaars bijeenkomst	Eindhoven	800	Event
230110	event	keynotes	Nike HQ Portland	Portland USA	250	Keynote
230119	event	keynotes	Cap Gemini	Utrecht	150	Keynote
230120	event	educatie	Artis afd. erfgoed/educatie/ academie	Eindhoven	35	Onderdeel programma
230208	event	networking	Bijeenkomst 'Innovatie Landbouw & Voedsel'	Eindhoven	300	Congres Provincie Noord Brabant
230313	event	networking	'Klimaatvrije Stad' - Gemeente Eindhoven	Eindhoven	200	Congres
230321	event	keynotes	HVA Centre of Expertise - City Net Zero/Future Thinking	Amsterdam	200	Keynote
230327	event	networking	Queersalon	Eindhoven	45	Event
230413	event	keynotes	Avans Hogeschool - Rol van Onderzoek / Keynote Next Nature Philosophy	Den Bosch	300	Keynote
230418	event	keynotes	Plant FWD - Keynote Next Nature Philosophy	Amsterdam	750	Keynote
230419	event	keynotes	Artcadia - Finale	Eindhoven	326	Keynote en Academy programma
230422	event	networking	24 hour Disruptive Challenge: Food of the Future	Eindhoven	40	
230509	event	keynotes	Libre voorjaarseditie	Eindhoven	25	Keynote + programma
230509	event	keynotes	Politie Dienstcentrum Leiderschapsdag Evoluon	Eindhoven	350	Keynote + programma
230605	event	educatie	Theater - Rikkie Bruno en de plastic zee	Eindhoven	30	Randprogramma

230612	event	networking	Kankerstichting	Eindhoven	250	Sociaal
230620	event	networking	TNO Innovation Day	Eindhoven	350	Congres TNO Holst Centre
230621	event	educatie	JINC BliksemStage - voor schoolklassen uit kansarme wijken	Eindhoven	10	meeloopdag
230629	event	keynotes	EY - IDX days	Noordwijk	340	Keynote
230706	event	keynotes	Group M - Next M	Eindhoven	450	Keynote
230822	event	educatie	Meneer Rick - Summerschool 3 dagen	Eindhoven	450	Academy programma/ partner
230823	event	networking	TU Eindhoven - Introductiedagen TU	Eindhoven	1800	Academy programma
230825	event	educatie	TU/E Introweek 23/8	Eindhoven	3000	Randprogra- mmering
230827	event	educatie	APG - Summerschool	Eindhoven	70	Academy programma
230905	event	keynotes	Hogeschool van Amsterdam	Eindhoven	70	Keynote
230923	event	educatie	GloedCommunicatie - bedrijfsevent	Eindhoven	40	Academy programma
230925	event	networking	Level-Up	Eindhoven	700	Startup Event
231003	event	keynotes	Ixperium/HAN	Nijmegen	100	Keynote
231005	event	keynotes	Belastingdienst	Noordwijk	100	Keynote
231007	event	educatie	workshop Next Nature kookbrigade tijdens Weekend van de Wetenschap	Amsterdam	70	Academy programma
231007	event	networking	Urban City Walk 7-10	Eindhoven	1350	Randprogra- mmering
231009	event	keynotes	NWO/VSC - Wetenschapscommunicatiedag	Eindhoven	450	Keynote
231021	event	educatie	Rotterzwam workshop	Eindhoven	32	Randprogra- mmering
231023	event	networking	Lancering PONT, Dutch Design Foundation	Eindhoven	440	Event DDW
231025	event	keynotes	Dutch Design Foundation - Embassy of Safety NatLab	Eindhoven	100	Keynote
231027	event	keynotes	Hogeschool Utrecht - 2 Techtalks	Utrecht	200	Keynote
231031	event	educatie	Hogeschool van Amsterdam - Society 5.0 Social HUB - Future Food Formula	Amsterdam	500	Academy programma + Mobile Expo

231031	event	networking	TNO People Day	Eindhoven	430	Event TNO
231102	event	keynotes	Achmea - Strategie & Transformatie inspiratie - Talk Futurethinking	Zeist	75	Keynote
231102	event	keynotes	Brainport Development - AI Summit Brainport	Eindhoven	450	Keynote
231102	event	networking	AI Summit Brainport	Eindhoven	550	Congres
231107	event	keynotes	Libre - Najaarseditie - Next Nature Philosophy	Eindhoven	25	Keynote
231107	event	networking	PIC Summit 2023 - PhotonDelta	Eindhoven	425	Congres
231111	event	networking	Blueprint Opening Party - GLOW	Eindhoven	800	Party
231113	event	keynotes	EY - Madrid - Talk Future Thinking	Madrid	400	Keynote
231116	event	keynotes	Politie - Talk Fluid Futures	Leusden	500	Keynote
231116	event	keynotes	Maastricht University	Eindhoven	53	Keynote
231116	event	keynotes	Platform Talent voor Technologie	Eindhoven	500	Keynote
231116	event	educatie	Platform Talent voor Technologie	Eindhoven	450	Academy programma
231117	event	keynotes	Convention Bureau Brainport Famtrip - Keynote	Eindhoven	30	Keynote + programma
231121	event	keynotes	Airport Eindhoven Brainport Eindhoven relatie event	Berkel Enscht	40	Keynote
231124	event	keynotes	AKZO Nobel - Pegasus	Eindhoven	160	Keynote
231128	event	keynotes	Belastingdienst Venlo	Eindhoven	170	Keynote
231204	event	keynotes	Eerbetoon aan Chriet Titulaer	Eindhoven	200	Randprogramma
231211	event	keynotes	Instituut Defensie Leergangen	Eindhoven	70	Keynote
231212	event	keynotes	SWIPE event NXT Museum Amsterdam	Amsterdam	150	Mobile Expo
231215	event	keynotes	Acture	Amsterdam	150	Keynote
231219	event	educatie	Boekpresentatie kinder doeboek 'Spacefarming' inclusief workshop Next Nature Kids Foodbrigade in Groot Museum van Artis	Amsterdam	30	Academy programma
231227	event	educatie	Rotterzwam workshop	Eindhoven	15	Academy programma

232011	event	web, Tv	Debat van het Zuiden Omroep Brabant	Eindhoven	800	Lijsttrekkers debat TV
231215	event	educatie	Lumina Park in tuin Evoluon december 2023/januari 2024	Eindhoven	6100	Randprogramma
2023	press		Space Farming en RetroFuture exposities	Eindhoven		Tentoonstelling
230103	press	radio	De Nacht van.. Radio 1 Rondleiding RetroFuture door Rene Maas	Eindhoven		Reportage
230103	press	radio	De nacht van.. Radio 1 beschrijving VR timemachine	Eindhoven		Reportage
230107	press	web, print	Eindhovens Dagblad over Kids activiteiten RetroFuture	Eindhoven		Artikel
230107	press	web, print	Brabants Dagblad over Kids activiteiten RetroFuture	Brabant		Artikel
230116	press	web	Zinderend Zuiden item Omroep Brabant	Eindhoven		video
230126	press	web	Design Diggers	International		Artikel
230131	press	web, Tv	Klokhuis over tijdscapsules	Nederland		uitzending
230201	press	radio	Pròxima parada	Catalunya, Spain		item
230215	press	web	Food inspiration - Koert van Mensvoort over happy marriage tussen biologie en technologie	Nederland		Artikel
230226	press	web	RetroFuture kijkt vanuit verleden naar toekomst	Nederland		Artikel
230226	press	social media	Post instagram Reiskoe	Nederland		instagram
230303	press	web	Kinderactiviteiten Expo RetroFuture	Eindhoven		blog + instagram
230310	press	web, print	Kinderactiviteiten Expo RetroFuture	Eindhoven		Artikel
230310	press	web, print	Dromen over de toekomst van morgen in het Evoluon	Eindhoven		Artikel
230408	press	newsletter	Future Affairs	Nederland		Artikel
230409	press	radio	Brabants Bont	Brabant		uitzending
230419	press	web	Evoluon in Eindhoven en de terugkeer van Venue manager Maarten van Zeeland	Eindhoven		Artikel
230423	press	web	Weekendje Eindhoven: van Philipsstad tot Designhoofdstad van Nederland.	Belgium		Artikel
230516	press	web, print	Het Evoluon: perfect voor een Eindhovens feestje	Eindhoven		Artikel

230619	press web	Zukunftsvisionen erleben	Germany	Artikel	230922	press web	Out of this world eating: Interplanetary food tech bridges future science and sustainable agriculture	International	Artikel
230625	press web, print	Wout en Jan, de opa's die het Evoluon bouwden: 'Wat ma Philips zei, was bepalend'	Eindhoven	Artikel	230922	press web	Expo Spacefarming vanaf 24 september te zien in het Evoluon	Eindhoven	Artikel
230703	press web, print	Een roestvrijstalen koe en aardappels op Mars: futuristisch voedsel dit najaar te zien in Evoluon	Eindhoven	Artikel	231021	press web	10 tips voor Dutch Design Week 2023	Nederland	Artikel
230704	press web	Not just windmills and wooden clogs: get to know Eindhoven, the most intriguing city in the Netherlands	Hebrew	Artikel	231025	press social media	Dezeen Post instagram	International	Artikel
230712	press web	Pt 23: summer celebrations	International	Artikel	231025	press web	De boodschap die DDW wil uitdragen wordt urgenter	Brabant	Artikel
230730	press web	Spacefarming laat voedselproductie van de toekomst zien	Nederland	Artikel	231026	press web	Spacefarming, de toekomst van voedsel	Nederland	Artikel
230807	press web	RetroFuture: "Das Evoluon in Eindhoven blickt optimistisch zurück in die Zukunft."	Germany	Artikel	231026	press web	Spacefarming exhibition explores the future of food industry and agriculture	International	Artikel
230816	press web	'Technologie en natuur smelten steeds verder samen'	Nederland	Artikel	231102	press web	Leyu Li proposes hybrid meaty vegetables by merging lab-grown meat with plants	International	Artikel
230823	press web, print	Evoluon blijft langer dicht na loskomen plafondpaneel	Nederland	Artikel	231102	press web	Cockroach grinders and powdered bananas: Beautiful food posters from the dystopian supermarket of the future	International	Artikel
230907	press web	Duik in de toekomst van voedsel bij de expositie Spacefarming	Nederland	Artikel	231102	press web, print	Kweekvlees uit een ruimtestation? Het Evoluon in Eindhoven onderzoekt de toekomst van ons eten	Nederland	Artikel
230920	press web	Omroep Brabant	Eindhoven	WEB artikel	231116	press radio	Heb je mammoetvlees en plofinsecten op je bord in 2040? In gesprek met voedsel futurist Chloé Rutzerveld	Nederland	uitzending
230920	press web	Aardappels op Mars en een groen algenshotje: dit is voedsel van de toekomst	Brabant	Artikel	231129	press web	Morgen op het menu: groente van Mars, met robot-kaas	Nederland	Artikel
230920	press web, print	"U eet straks wellicht voedsel van een roestvrijstalen koe en piepers van Mars: dat lijkt onzin, maar het is hier allemaal te zien"	Eindhoven	Artikel	231203	press web	Alles is dromen, dromen is alles. Stine Jensen.	Nederland	Artikel
230920	press web	Agenda: Spacefarming	Eindhoven	Artikel	231222	press web	Space Farming Il futuro del cibo è nello spazio?	Italy	Artikel
230921	press social media	RTL news Post instagram	Nederland	Instagram					
230921	press web	Voorproefje: nieuwe tentoonstelling Spacefarming	Nederland	Artikel					
230921	press web	Expo Spacefarming toont hoe biotech de voedselproductie verandert	Nederland	Artikel					
230921	press web	Laat Wageningen uw groenteproduct achterwaarts ontwerpen	Nederland	Artikel					
230921	press web	Expo Spacefarming vanaf 24 september te zien in het Evoluon	Nederland	Artikel					

NEXT NATURE

2023

2 LOCATIES

50 MEDEWERKERS

4 EXPO'S

67 VRIJWILLIGERS

Stichting Next Nature Network
Amsterdam

Jaarverslag 2023

Inleiding op de jaarrekening	3
JAARREKENING	5
Balans per 31 december 2023	6
Exploitatierekening over 2023	8
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	10
Toelichting op de balans per 31 december 2023	12
Toelichting op de exploitatierekening over 2023	17
Overzicht activiteiten	24
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

Inleiding

De stichting

De stichting is op 12 april 2010 opgericht met de naam Stichting Next Nature Network.

Doel

De stichting heeft als doel:

* het onderzoeken, visualiseren en duiden van de veranderende relatie tussen mens, natuur en technologie en de implicaties op hoe mensen ontwerpen, bouwen en leven.

* het in dit kader bevorderen en initiëren van projecten, samenwerkingsverbanden en vernieuwingsstrategieën in de velden design, wetenschap en kunst; en

* het verrichten van overige activiteiten, die met het voorestaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevordelijk kunnen zijn.

De stichting beoogt niet het maken van winst.

Bestuur

Directie

Koert van Mensvoort Bestuurder

Raad van Toezicht

Baptiste Brayé (entrepreneur & researcher, founder of Stadssalon) Voorzitter

Bob Overbeeke (digital campaigner, for SX4ALL, Greenpeace and Oxfam Novib) Lid

Anatal Perlin (organization strategist) Lid

Marc Hendrikse (voormalig CEO NTS-groep, boegbeeld topsector High Tec, Systemen en Materialen en voorzitter Fontys RvT) Lid

Peter Notten (bestuurder en onderwijs expert, tevens Voorzitter Maker Fair, Rvt lid Ontdekfabriek) Lid

José van der Plas (gebiedsontwikkelaar BDP Gebiedsontwikkeling Eindhoven) Lid

Financiering

Stichting Next Nature Network ontvangt de volgende subsidies:

Subsidie Ministerie OCW

Voor het jaar is verantwoord: 725.000

Subsidie Gemeente Eindhoven / Stichting Cultuur Eindhoven

Voor het jaar is toegezegd door Stichting Cultuur Eindhoven 402.000

Voor het jaar is toegezegd door gemeente Eindhoven 125.000

527.000

Subsidie Provincie Noord-Brabant

Voor het jaar is toegezegd: 250.000

Subsidie AFK

Voor het jaar is toegezegd: 110.514

Subsidie Regiodeal

Voor het jaar is toegezegd: 1.727.300

3.339.814

Een nadere specificatie van deze posten is opgenomen in de toelichting bij de exploitatierekening.

Inleiding

Eigen vermogen

Het saldo van het eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2023	662.134
Bij: Ontvangen subsidies en bijdragen 2023	3.339.814
Bij: Directe en indirecte opbrengsten en rentebaten	3.740.719
	<u>7.742.667</u>
Af: Uitgaven 2023	6.620.225
Af: rentelasten/ bijzondere baten en lasten	1.492
Saldo van het eigen vermogen per 31 december 2023	<u><u>1.120.949</u></u>

Resultaat

In het verslagjaar is een exploitatiewinst ontstaan van	458.815
Begroot was een exploitatietekort van	-
Positief resultaat ten opzichte van de begroting	<u>458.815</u>

Dit bedrag is toegevoegd aan het eigen vermogen.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de meerjarenbegroting die tot dit resultaat hebben geleid zijn als volgt:

Baten

<u>Eigen inkomsten</u>	<u>Voordelig</u>	<u>Nadelig</u>
Publieksinkomsten	-	375.857
Overige inkomsten	-	45.980
Overige bijdragen uit private middelen	-	52.444
Totaal eigen inkomsten:	<u>-</u>	<u>474.281</u>

Publieke subsidies en bijdragen

Meerjarig subsidie OCW	225.000	-
Meerjarig subsidie Provincie	-	-
Meerjarig subsidie Gemeente	27.014	-
Meerjarig subsidie Overig	302.300	-
Overige bijdragen uit publieke middelen	-	-
Totaal publieke subsidies en bijdragen	<u>554.314</u>	<u>-</u>

Verschil baten ten opzichte van de meerjarenbegroting

80.033	-
---------------	----------

Lasten

Beheerslasten: materiële lasten		37.723
Beheerslasten: personeelslasten	50.797	
Activiteitenlasten	367.200	-

Verschil lasten ten opzichte van de meerjarenbegroting

380.274	-
----------------	----------

Rentebaten en lasten
Bijzonder baten en lasten

-	1.492
---	-------

Verschil exploitatieresultaat ten opzichte van de meerjarenbegroting

458.815	-
----------------	----------

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

na resultaatverdeling

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.127.920	919.375
Financiële Vaste Activa	-	-
Totale vaste activa	<u>1.127.920</u>	<u>919.375</u>
Viottende activa		
Vorraden	118.470	-
Vorderingen	1.163.263	1.488.056
Liquide middelen	368.956	42.511
Totale viottende activa	<u>1.650.689</u>	<u>1.530.567</u>
TOTALE ACTIVA	<u><u>2.778.609</u></u>	<u><u>2.449.942</u></u>

Balans per 31 december 2023

na resultaatverdeling

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	324.979	93.716
Continuïteitsreserve	250.000	250.000
Bestemmingsreserve Image Society	16.268	31.000
Bestemmingsreserve Spacefarming	-	250.000
Bestemmingsreserve Spaceship Earth	480.000	-
Egalisatiereserve provincie Noord-Brabant	49.702	37.418
Totaal eigen vermogen	<u>1.120.949</u>	<u>662.134</u>
Kortlopende schulden	1.657.660	1.787.808
TOTALE PASSIVA	<u><u>2.778.609</u></u>	<u><u>2.449.942</u></u>

Exploitatierkening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland:			
- 2 webshop	45.128	65.000	27.292
- 3 ticketing tijdelijke expo's	472.014	828.000	234.396
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	517.143	893.000	261.688
10 Overige directe inkomsten	44.020	90.000	24.348
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	44.020	90.000	24.348
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	561.163	983.000	286.036
14 Private middelen - particulieren inclusief vriendenverenig	11.158	15.000	16.842
15 Private middelen - bedrijven	3.168.398	2.592.000	2.499.376
16 Private middelen - private fondsen	-	445.000	95.000
17 Private middelen - goede doelenloterijen	-	180.000	-
18 Totale bijdragen uit private middelen	3.179.556	3.232.000	2.611.218
19 Totaal eigen inkomsten	3.740.719	4.215.000	2.897.254
21 Totaal structureel OCW	725.000	500.000	559.200
22 Totaal structureel Provincie	250.000	250.000	250.000
23 Totaal structureel Gemeente	637.514	610.500	643.226
24 Totaal structurele publieke subsidie overig	1.727.300	1.425.000	2.919.844
25 Totale structurele subsidies	3.339.814	2.785.500	4.372.270
26 Incidentele publieke subsidies	-	-	65.335
27 Totaal subsidies	3.339.814	2.785.500	4.437.605
TOTALE BATEN	7.080.533	7.000.500	7.334.859

Exploitatierkening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
LASTEN			
1. Beheerslasten personeel	992.099	1.042.896	1.341.062
2. Beheerslasten materieel	263.211	225.488	377.216
Beheerslasten totaal	1.255.310	1.268.384	1.718.278
3. Activiteitenlasten totaal	5.364.916	5.732.116	5.409.938
TOTALE LASTEN	6.620.225	7.000.500	7.128.216
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	460.307	-	206.643
8 Saldo rentebaten/-lasten	(231)	-	8.238
9 Bijzondere baten/-lasten	(1.261)	-	(3.400)
EXPLOITATIERESULTAAT	458.815	-	211.481
Resultaatbestemming			
Algemene reserve	231.263		60.057
Continuïteitsreserve	-		250.000
Bestemmingsreserve Spacefarming	(250.000)		250.000
Bestemmingsreserve Spaceship Earth	480.000		
Bestemmingsreserve Swipe	(14.732)		31.000
Bestemmingsreserve Retrofuture	-		(312.310)
Egalisatiereserve provincie Noord-Brabant	12.284		(67.266)
	<u>458.815</u>		<u>211.481</u>

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met bepalingen uit RJ640 voor zover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

Waar van toepassing zijn de vergelijkende cijfers aangepast ten behoeve van vergelijkingsdoeleinden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten (aandelen en obligaties) worden (per fonds) gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde per balansdatum.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgingsprijs bestaat uit alle kosten en opbrengsten die zijn gerealiseerd tot balansdatum.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten.

Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Grondslagen voor de waardering

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn alle banktegoeden met een looptijd van 12 maanden of korter.

Investeringsubsidies

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de passiva. Deze subsidies worden tijds-evenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa overlopende ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten worden aan dezelfde periode toegerekend.

De aan het onderhanden werk toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het werk bestede kosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Buitengewone baten en lasten

Onder buitengewone baten en lasten worden verstaan baten en lasten die voortvloeien uit handelingen en gebeurtenissen die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en derhalve een zeer incidenteel karakter hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Verbouwing Evoluon	Expo materiaal	Inventaris	Computer apparatuur	Transport
Aanschaffingen	657.902	168.406	46.847	7.128	880.283
Cum. afschrijving	(21.088)	(11.523)	(289)	(508)	(33.408)
Boekwaarde per 01.01.2023	636.814	156.883	46.558	6.620	846.875
Investeringen	235.085	8.769	112.668	4.096	360.618
Desinvesteringen aanschaffingen	(12.322)	-	-	-	(12.322)
Afschrijvingen	(74.787)	(35.186)	(28.401)	(1.894)	(140.268)
Mutaties	148.493	(26.417)	84.267	2.202	208.545
Boekwaarde per 31.12.2023	785.307	130.466	130.825	8.822	1.055.420
	Transport	k			Totaal
Aanschaffingen	880.283	72.500			952.783
Cum. afschrijving	(33.408)	-			(33.408)
Boekwaarde per 01.01.2023	846.875	72.500			919.375
Desinvesteringen aanschaffingen					
Investeringen	360.618	-			360.618
Desinvesteringen aanschaffingen	(12.322)	-			(12.322)
Afschrijvingen	(140.268)	-			(140.268)
Desinvesteringsafschrijvingen	517				517
Mutaties	208.545	-			208.545
Boekwaarde per 31.12.2023	1.055.420	72.500			1.127.920

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn 20%, behalve op het museumstuk waarop niet wordt afgeschreven en de verbouwing Evoluon die 10 jaar wordt afgeschreven.

Vorraden

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Vorraad		
Vorraad boeken en spellen	70.673	-
Vorraad merchandise	47.797	-
	118.470	-
Totaal voorraden	118.470	-

Toelichting op de balans per 31 december 2023

<u>Vorderingen</u>	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	487.279	254.165
Voorziening dubieuze debiteuren	(14.353)	-
	<u>472.926</u>	<u>254.165</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen te vorderen		
Omzetbelasting	11.260	504.573
	<u>11.260</u>	<u>504.273</u>
Vorderingen inzake subsidies		
Toegekende subsidies	<u>546.500</u>	<u>498.750</u>
Overige vorderingen		
Waarborgsom	18.930	18.830
Vooruitbetaalde kosten	78.518	125.805
Te ontvangen baten	10.000	85.733
Overige vorderingen	25.129	200
	<u>132.577</u>	<u>230.568</u>
<u>Totaal vorderingen</u>	<u>1.163.263</u>	<u>1.488.056</u>
<u>Liquide middelen</u>	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Rekening courant bank		
ING 4692286	12.390	10.868
ING 0517549398	352.879	16.866
Paypal	1.047	-
Simpled Card	1.245	14.777
Mollie	1.395	-
	<u>368.956</u>	<u>42.511</u>
<u>Totaal liquide middelen</u>	<u>368.956</u>	<u>42.511</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

<u>Algemene reserve</u>	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Saldo op 1 januari	93.716	33.659
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>231.263</u>	<u>60.057</u>
Saldo op 31 december	<u><u>324.979</u></u>	<u><u>93.716</u></u>

<u>Bestemmingsreserves</u>	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Continuïteitsreserve		
Saldo op 1 januari	250.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>-</u>	<u>250.000</u>
Saldo op 31 december	<u><u>250.000</u></u>	<u><u>250.000</u></u>

Continuïteitsreserve: is door directie gevormd om het eigen vermogen te versterken en daarmee de continuïteit van de organisatie te verstevigen.

Bestemmingsreserve Retrofuture

Saldo op 1 januari	-	312.310
Mutatie uit resultaatverdeling	-	(312.310)

Bestemmingsreserve Swipe

Saldo op 1 januari	31.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>(14.732)</u>	<u>31.000</u>
Saldo op 31 december	<u><u>16.268</u></u>	<u><u>31.000</u></u>

Bestemmingsreserve SWIPE: is door directie gevormd om onverwachte uitgaven voor deze activiteit te kunnen compenseren.

Bestemmingsreserve Spacefarming

Saldo op 1 januari	250.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>(250.000)</u>	<u>250.000</u>
Saldo op 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>250.000</u></u>

Bestemmingsreserve Spaceship Earth

Saldo op 1 januari	-	-
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>480.000</u>	<u>-</u>
Saldo op 31 december	<u><u>480.000</u></u>	<u><u>-</u></u>

Bestemmingsreserve Spaceship Earth: is door directie gevormd. De expositie Spaceship Earth wordt naar verwachting in 2025 geopend. In de begroting 2024 is te weinig financiële ruimte om de verwachten kosten te kunnen absorberen.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Egalisatiereserve provincie Noord-Brabant

Saldo op 1 januari	37.418	104.684
Mutatie uit resultaatverdeling	12.284	(67.266)
Saldo op 31 december	<u>49.702</u>	<u>37.418</u>

Egalisatiereserve Noord-Brabant: deze is gevormd conform de subsidievoorwaarden van de provincie.

<u>Totaal bestemmingsreserves</u>	<u>795.970</u>	<u>318.418</u>
--	----------------	----------------

Kortlopende schulden

31-dec-23

31-dec-22

€

€

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Handelscrediteuren	<u>929.793</u>	<u>1.104.624</u>
--------------------	----------------	------------------

Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen

Loonheffing	<u>85.519</u>	<u>66.557</u>
	<u>85.519</u>	<u>66.557</u>

Overige schulden

Vakantiegeld	74.171	59.786
Reservering vakantiedagen	48.037	24.760
Te betalen kosten	317.864	213.352
Te betalen administratie- en accountantskosten	12.030	15.590
Overige schulden	42.262	963
Salarissen	23.586	-
Vooruitgefactureerde omzet	21.485	-
Vooruitontvangen bedragen	24.647	225.000
Te betalen kosten Vermaat	78.266	77.176
	<u>642.348</u>	<u>616.627</u>

Totaal kortlopende schulden

1.657.660

1.787.808

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Niet in de balans opgenomen rechten

Toegekende structurele subsidie 2021-2024

Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een meerjarige projectsubsidie toegekend, voor de periode 2021 tot en met 2024. Er is een bedrag van € 500.000 per jaar beschikbaar.

De Gemeente Eindhoven heeft een meerjarige projectsubsidie toegekend voor de periode 2021-2024 ad. € 500.000 per jaar.

De Provincie Noord Brabant heeft een meerjarige projectsubsidie toegekend voor de periode 2021-2024 ad € 250.000 per jaar.

Het AFK heeft een subsidie van € 100.000 per jaar toegekend in het kader van de Regeling vierjarige subsidies AFK 2021-2024.

Regiodeal Brainport heeft een meerjarige subsidie van € 1.700.000 per jaar toegekend.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract Evoluon

Op 14 oktober 2021 is een huurcontract afgesloten met Lichtstad Evoluon B.V. te Eindhoven voor de huur van het Evoluon.

Aanvangsdatum van deze huurovereenkomst is 1 januari 2022. Einde van de huurovereenkomst is vastgesteld op 31 december 2031. Het huurbedrag bedraagt € 280.000 per jaar (exclusief BTW).

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
BATEN			
1 Publieksinkomsten binnenland:			
- 2 webshop	45.128	65.000	27.292
- 3 ticketing tijdelijke expo's	472.014	828.000	234.396
	<u>517.143</u>	<u>893.000</u>	<u>261.688</u>
10 Overige directe inkomsten			
Eigen bijdrage onderwijsinstellingen	-	15.000	-
Educatieproject	6.978	-	23.402
Overige inkomsten	37.042	75.000	946
	<u>44.020</u>	<u>90.000</u>	<u>24.348</u>
14 Private middelen - particulieren inclusief vriendenvereniging			
Lidmaatschappen NL	11.158	15.000	11.408
Donaties	-	-	5.000
Lidmaatschappen buitenland	-	-	434
	<u>11.158</u>	<u>15.000</u>	<u>16.842</u>
15 Private middelen - bedrijven			
Horeca Evoluon	1.776.166	207.000	968.799
Verhuur kantoorruimtes Evoluon	180.524	-	-
Verhuur Techniek Evoluon	39.052	-	-
Omzet locaties	1.014.005	2.200.000	1.012.839
Opdrachten Mobile expos	932	60.000	195.529
Opdrachten Trainingen & Consultancy	77.273	75.000	258.097
Opdrachten Talks	80.446	50.000	64.112
	<u>3.168.398</u>	<u>2.592.000</u>	<u>2.499.376</u>
16 Private middelen - private fondsen			
Bijdrage Fonds21	-	-	50.000
Bijdrage PBCF	-	-	25.000
Bijdrage BPD Cultuurfonds	-	-	20.000
	<u>-</u>	<u>445.000</u>	<u>95.000</u>
17 Private middelen - goede doelenloterijen			
	<u>-</u>	<u>180.000</u>	<u>-</u>
21 Totaal structureel OCW			
Meerjarige subsidie OCW	725.000	500.000	500.000
Covid-19 bijdrage	-	-	59.200
	<u>725.000</u>	<u>500.000</u>	<u>559.200</u>
22 Totaal structureel Provincie			
Meerjarige subsidie Noord-Brabant	250.000	250.000	250.000
	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
23 Totaal structureel Gemeente			
Meerjarige subsidie AFK	110.514	110.500	143.226
Meerjarige subsidie Stichting Cultuur Eindhoven	402.000	-	-
Meerjarige subsidie Eindhoven	125.000	500.000	500.000
	<u>637.514</u>	<u>610.500</u>	<u>643.226</u>
24 Totaal structurele publieke subsidie overig			
Meerjarige subsidie Regiodeal	1.727.300	1.425.000	2.919.844
	<u>1.727.300</u>	<u>1.425.000</u>	<u>2.919.844</u>
26 Incidentele publieke subsidies			
Letteren Fonds HR Voucher	-	-	19.800
Stimuleringsfonds	-	-	36.250
Gemeente Amsterdam	-	-	9.285
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>65.335</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
LASTEN			
1. Beheerslasten personeel			
<u>De totale personeelslasten zijn:</u>			
Bruto salarissen	1.442.514		1.285.326
Vakantiegeld	120.250		38.680
Loonheffingen en sociale fondsen	306.292		234.300
Vakantiedagen	129.099		12.500
Overige beloningen	25.000		65.525
Ontvangen ziekengeld en loonkostensubsidies	(13.294)		(24.346)
Totaal	<u>2.009.862</u>	<u>2.049.790</u>	<u>1.611.985</u>
<u>Personeelslasten beheer</u>			
Honoraria	596.262	319.229	1.518.093
Loonkosten	2.009.862	2.049.790	1.611.985
Creative director / directeur-bestuurder	-	-	93.753
Vrijwilligersvergoedingen	47.678	44.000	-
doorbelasten naar projecten	(1.798.528)	(1.394.823)	(2.002.315)
	<u>855.274</u>	<u>1.018.196</u>	<u>1.221.516</u>
<u>Overige personeelskosten</u>			
Ziekengeldverzekering	44.816	1.853	33.460
Reiskosten	51.402	13.332	26.302
Opleidingskosten	2.645	1.152	10.364
Overige personeelskosten	37.962	8.363	49.420
	<u>136.825</u>	<u>24.700</u>	<u>119.546</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	<u>992.099</u>	<u>1.042.896</u>	<u>1.341.062</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
2. Beheerslasten materieel			
<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur	30.633		31.277
Gas/water/energie	4.344		63.911
Onderhoud	1.196		1.713
Schoonmaak	1.251		1.358
Overige huisvestingskosten	648		1.981
	<u>38.072</u>	<u>12.344</u>	<u>100.240</u>
<u>Kantoorkosten</u>			
Kantoor materiaal	3.341	2.000	1.872
Telefoon	10.476	13.910	6.705
Kosten internet	-	2.000	1.739
Automatisering	143.691	107.113	107.836
Reis- en verblijfkosten	420	13.332	7.710
Porti	170	2.000	2.528
Administratiekosten	11.944	20.500	20.908
Verzekeringen	1.496	3.000	3.006
Documentatie / archief	2.495	2.000	1.582
Bankkosten	1.554	3.500	3.472
Representatie	2.115	5.000	-
Accountantskosten	19.315	9.000	7.500
(Juridische) advieskosten	15.060	9.300	22.419
Overige algemene bedrijfskosten	25.837	19.061	16.928
	<u>237.914</u>	<u>211.716</u>	<u>204.205</u>
<u>Algemene publiciteitskosten</u>			
Reclame	(14.667)		58.522
Overige algemene publiciteitskosten	106		13.461
	<u>(14.561)</u>	<u>-</u>	<u>71.983</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
<u>Afschrijvingskosten</u>			
Afschrijving inventaris	-	-	499
Afschrijving hardware	1.786	1.428	289
	<u>1.786</u>	<u>1.428</u>	<u>788</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN MATERIEEL	<u>263.211</u>	<u>225.488</u>	<u>377.216</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
3. Activiteitenlasten			
Huur Evoluon	256.889	250.000	250.000
Energiekosten	430.381	462.582	447.338
Overige kosten	554.180	979.023	371.212
Afschrijvingen Verbouwing	103.188	-	21.089
Personeelskosten Publieke Hub	559.591	301.980	321.495
Totaal Publieke Hub	<u>1.904.229</u>	<u>1.993.585</u>	<u>1.411.134</u>
Expos	279.259	382.779	1.013.993
Afschrijvingen Expos	35.294	-	11.523
Personeelskosten Expos	510.833	120.398	693.355
Totaal Expos	<u>825.386</u>	<u>503.177</u>	<u>1.718.871</u>
Publishing	234	86.750	62.597
Personeelskosten Publishing	28.666	132.504	155.214
Totaal Publishing	<u>28.900</u>	<u>219.254</u>	<u>217.811</u>
Web en museumshop	23.238	27.500	1.922
Herwaarding voorraad	(71.941)	-	-
Personeelskosten Webshop	68.725	62.500	-
Totaal Webshop	<u>20.022</u>	<u>90.000</u>	<u>1.922</u>
Member community	4.447	25.000	257
Personeelskosten Member community	350	10.000	-
Totaal Member community	<u>4.797</u>	<u>35.000</u>	<u>257</u>
Personeelskosten Fellow Incubator	2.021	55.000	-
Totaal Fellow Incubator	<u>2.021</u>	<u>55.000</u>	<u>-</u>
NN Lab	2.740	16.750	35.399
Personeelskosten NN Lab	333.461	267.627	66.605
Totaal NN Lab	<u>336.201</u>	<u>284.377</u>	<u>102.004</u>
Talks	2.367	-	15.482
Personeelskosten Talks	107.425	71.595	313.604
Totaal Talks	<u>109.792</u>	<u>71.595</u>	<u>329.086</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	begroting	2022
	€	€	€
Educatie	766	30.000	34.116
Personeelskosten Educatie	91.031	85.686	25.506
Totaal Educatie	91.797	115.686	59.622
Events	1.048.262	1.416.909	1.142.696
Personeelskosten Events	993.509	287.533	426.535
Totaal Events	2.041.771	1.704.442	1.569.231
Overige activiteitenlasten	-	660.000	-
Totaal activiteitenlasten	5.364.916	5.732.116	5.409.938

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Next Nature Network

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Next Nature Network Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Next Nature Network op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de richtlijn RJ640 voor organisaties zonder winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024;
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2023;
- 2) de staat van baten en lasten over 2023; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Next Nature Network zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 2 april 2024

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

P. Heyman-Brand Msc RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.